

גשנו שהישראלים רק מדברים על שלום, הם לא מראים סימן שהם רוצים ללכת מפא ולעזוב את הגדה. האנשים שלנו לא הת- עוררו על עכשיו. זה גם לא נכון שגורם- חוץ עומד מאחרי ההפגנות החדשות. רק הישראלים טוענים שמישהו מבחוץ דחף את האנשים שלנו להפגנות. לצאת לרחוב.

יש סיבות שגרמו להתעוררות. הסיבות נמצאות פה. הן נגרמו על-ידי הישראלים הישראליים ונכנסים לבתי-הספר, מרציאים החוצה אנשים צעירים מאד, לפעמים אפי- לו בני 11, ובבית-המשפט מטילים עליהם קנס של עד 6000 ל"י. זה בגלל שהם הולכים להפגנות. אבל האנשים רוצים להסתיר את ההרגשות שלהם נגד הכיבוש. הישראלים לא נותנים להם לומר מה שהם חושבים. הישראלים מבימים את הלחץ על האנשים שלנו. מדכאים אותם יותר ו- יותר.

נכון, עברו קרוב לעשר שנים של כיי- בוש. אנשינו רוצים להשתחרר מהכיבוש. כמה אפשר לסבול את הכיבוש? המצרים האדמיניסטרטיביים בלתי-נסבלים. ויש עוד סיבות. בכל פעם יש סיבה חדשה להפגי- נות. אך הסיבה העיקרית היא הכיבוש. אי-אפשר לסבול יותר. הסבל הגיע לשיא!

איך אני רואה את העתיד? אני מצפה שבכל פעם יהיה יותר קשה לישראלים בר- גדה המערבית. בכל פעם יותר ויותר קשה. בשום אופן לא יהיה יותר קל. עכשיו כבר יוצאים להפגנות לא רק מבתי-הספר. כל מיני אנשים מצטרפים.

מה גרם לזה? הישראלים נכנסים ל- בתי-הספר שלנו, ומרביצים. כך היה לפני כשלושה שבועות בבית-הספר קאדרי טוקאן בשכם. הם נכנסו פנימה והרביצו לתלמי- דים. ולא סתם הרביצו. היו כ-100 פצועים. שני האמבולנסים נסעו וחזרו ונסעו לבית- החולים ולבית-הספר.

ביקשנו מהמושל הצבאי שיאפשר ל- תלמידים להתבטא בתוך בית-הספר, להי- בע את ריגשותיהם נגד הכיבוש בתוך הבניין, ולא יותר. אבל החיילים שמעו את התלמידים שרים, ונכנסו פנימה והת- חילו להרביץ. המושל בעצמו היה שם, והוא נתן הוראות. או התפטר ראשי-העיר, וכל הנכבדים.

החיילים נכנסו גם למידרשת בית-וידי, ו- הרביצו. היו שם 18 פצועים. בכל מקום היו סימני דם. אנשי המימשל הלכו גם למעונות של הסטודנטים, והרביצו להם כשישנו. היו ביניהם גם תלמידים חולים שקיבלו מכות. הדלתות והחלונות נשברו. זה היה פשוט יותר מדי.

כמו **בהייד-פארק**

ה אנשים יואלים: למה הישראלים עושים את זה פיתאום עכשיו? הם חושבים שהישראלים רוצים להסחיד אותם, כדי שלא יתנו את הקולות שלהם למועמ- דים הקשורים באש"ף. האנשים מבינים שהישראלים מעוניינים להראות לחוץ- לארץ שמה שמתרחש פה, הוא תוצאה של פעילות הסטודנטים בלבד. או מרביצים לסטודנטים, כדי שהם ישחקו.

אך המוראל של האנשים גבוה מאד. אף פעם הוא לא היה כליכך גבוה. האנשים מרגישים שהם מתרחש. הם מרגישים שהמדינה שלהם, שמחכים לה מתקרבת. הם שומעים על המאבק שלהם באו"ם. על הפגישות של אנשי-ציבור ישראליים עם אנשי אש"ף. נכון, לא הכל רישמי וגלוי, אך הדבר מעודד.

ברור לאנשים שהיום כל העולם מבין שצריכה להיות מדינה של הפלסטינים. האנשים פה, בגדה המערבית, מוכנים ל- הקריב את עצמם למען החלום הזה. הקור- בנות שנשלו בימים האחרונים בהפגנות, לא הפחידו. המוראל לא היה אף פעם, מאז 1967, כליכך גבוה כמו היום. למשל, בזמן העוצר, היה פה ברמאללה כמו בהייד- פארק. בהפסקות, כשהיה מותר לצאת כדי להשיג מזון, האנשים שוחחו ורקדו, ולא היה איכפת להם שלידם עמדו החיילים הישראליים.

המטרה המיידית של האנשים פה בגדה היא להכשיל את הבחירות לעיריות, שה- מימשל הצבאי מכין. התושבים לא רוצים ללכת לבחירות האלה. הם רוצים להראות

לעולם כולו שמכריחים אותם ללכת לבחיר- רות נגד רצונם. זה לא הזמן לבחירות. לא, ההתנגדות של האנשים לא באה מבחוץ. ההתנגדות בגדה היא דבר ספונטאני. לא אש"ף מבחוץ אירגן את אנשי הגדה, אלא האש"ף שלהם מבפנים.

מרגישים

כמו אש"ף

ה יום כל האנשים פה מספרים שהם אש"ף. הם חושבים כמו אש"ף, ומאמ- נים באש"ף. זה מה שאתם, הישראלים, אינ- כם מסוגלים להבין. זה לא מבחוץ — אלא מבפנים. אנשים מפחדים להגיד את זה בגלוי, אך מרגישים מה שהם חושבים. כשפותחים את הפה, ושואלים אותם: עם מי אתם, עם רידן? הם עונים: לא! אנו עם אש"ף. גם הירדנים לא לוחצים עלינו יותר. הם אמרו שהנציג הלגיטימי שלנו הוא אש"ף.

הנה, למשל, סיפרתי שההפגנות פה, בגדה, פורצות באופן ספונטאני. האנשים שלנו אומרים שיש לעשות הפגנה פה ב-30 בחודש. הם מרגישים שצריכים לעשות משהו. צריכים לעשות משהו השנה. אמר- רים, כדי לעזור לאש"ף. במה לעזור? אני מתכוונת שיש להראות לעולם שאנו מרגישים כמו אש"ף, והאנשים קשורים לעראפת.

מה עודד את התושבים במאבק שלהם? כל מה שמתרחש היום, מעודד את האנשים שלנו. מה שמתרחש באו"ם, העובדה ש- הישראלים ישבו באותו אולם עם נציגי אש"ף ושמעו אחד את השני.

ההפגנות לא נגמר, לא נפסקו. כשהיה סיבה נוספת, כפי שהיו עד עתה, שוב ית- ורו לרחובות. האנשים צריכים גם לחיות, אין להם אמצעים כלכליים, ולכן הם צרי- כים לפתוח את החנויות, לעבוד, לנשום, ולהתכונן. אין דבר מתוכנן לגבי המאבק של מחר. ברור רק שאם הישראלים יתנו לאנשים פה בגדה סיבה נוספת, ירגיזו אר- תם שוב ושוב. כרגיל, לא יהיה שקט. ביי- גתיים האנשים משוחחים, משוים פנים המאבק שלהם לבין המאבק של המחחרת הצרפתית בזמן הכיבוש במילחמת העולם השנייה, ובכיבושים אחרים בעולם.

לרקוד על

רגל אחת

ה התנהגות של החיילים הישרא- ליים בגדה, היא גורם חשוב להתער- רות התושבים. הישראלים משפילים את האנשים שלנו, כפי שלא עשו עד עתה. הנה, למשל, מה שהם עשו בימים האחר- רונים בשכם: היו תופסים אנשים ברחוב, או היו נכנסים לבתים בלילה ומוציאים גברים, ושולחים אותם לרוץ סביב מקום במרכז העיר. או שהיו מכריחים את האי- נשים בשכם לרקוד ברחוב על רגל אחת, או שאחד ירכב על השני ברחוב, או שיתנו סטירות אחד לשני תחת איום של החיילים החמושים.

האנשים מספרים שהחיילים היו עוצרים ילדים שהלכו לבתי-הספר, ומעמידים אר- תם עם החיילים למעלה והפנים מול הקיר, וכך מחזיקים אותם. משחררים אותם, ושוב עוצרים אותם.

היו תופסים ערבי, מורידים לו את הי- כאפיה מראשו וזורקים אותה על הכביש. החיילים היו דורכים ברגליהם על הכא- פייה. שאלתי את ראש עיריית שכם ב- טלפון על הדברים האלה, והוא ענה לי ש- כל מה ששמעתי זה נכון. לראשי-העיר נאי- מר שזה עונש קולקטיבי. ראשי-העיר אי- ישר לי גם שהחיילים היו מוציאים אנשים לרחוב בגשם, ומחזיקים אותם במקום, מבלי לזוז. נאמר להם שזה עונש קולק- טיבי, מפני שראשי-העיר אינו רוצה לחי- זור-בו מהתפטרות.

לא, הדברים לא יכולים להימשך בצורה כזו. נכון, כעת האנשים צוחקים כשמספ- רים איך נאלצו לעמוד ברחוב בגשם, או לרקוד על רגל אחת. או להרביץ אחד לשני, אך זה בגלל שהיום יש להם מוראל מאד גבוה. פה, ברמאללה, שמענו את הירויות של החיילים ברחובות, בזמן הער- צר, כל יום. החיים נמשכים.

כולם טוענים שמה שקורה היום זו רק התחלה. לא יהיה שקט בגדה המער- בית. יהיה עוד יותר גרוע.

(החשך נעמוד 22)

בעזר ובאזר תחת הכיבוש, וכי נוצר "דריקום" ו"גורמליזציה" בין הכובש וה- נכבש.

גם אגדה זו מתה השבוע. שני אישים מן הגדה, שהיו מועמדים לבחירות, וכנר- אה עמדו לנצח בהן, גורשו מהארץ בצור- רה ברוטאלית. לא יכול היה להיות ספק כי הדבר נעשה כדי לשרת אישים מן הגדה, המשתפים פעולה עם השלטון.

תוך כדי כך נחשף פרצופם של אותם אישים משתפי-פעולה. בעיני עמם, הם נראים עתה כקווילינגים לכל דבר, בוג- דים המוכרים את שאיפות עמם תמורת טובות-הנאה אישיות.

הקווילינגים הם מין מאוס — בכל הארצות ובכל התקופות. ההיסטוריה הו- כיחה שמעולם לא היה כדאי לשילטון כיבוש לסמוך על קווילינגים — ושמעו- לם לא השלים עם כלשהו עם שילטון של קווילינגים.

מאורעות השבוע הרסו סופית את מע- מדם של "נכבדי הגדה" בקרב הציבור. לירוק בבית המישפט. מתה גם

האשלייה כאלו יכולה מדינה קולוניאלית לשמור על דמוקרטיה ושילטון-החוק מבית. מעולם לא בוזה שילטון-החוק בישראל בצורה כה צינית, חמורה וחסרת-בושה כמו

בות התנגשות עם חיילים שחדרו לביתה, ועציר מת אחרי שקיבל טיפול מידי חי- לים.

לא היתה זו עוד תמונה סתמית של כיי- בוש ליברלי, של חיילים המחייכים בטובי- לב לעבר ערבים מאושרים. התמונה הו- כירה את ההתרחש באלג'יריה, באנגולה, ברודיה ובמקומות דומים.

המושבה בבית, אם סבר מישהו כי זה יכול לקרות בשטחים המוחזקים, אך לא בישראל עצמה — טעה. ברוזמנית עם ההפגנות בשטחים, אירעו דברים המורים בישראל עצמה, כלפי אנשים שהם, להל- כה, אורחים ישראליים מלאים ושווי-זכו- יות.

לכל אורח הוכחה החוקית לשבות, כדי להפגין השקפה פוליטית. מותר לציבור שלם לערוך שביחה קולקטיבית. כל עוד אינו עוסק באלמות, לא ייתכן כל איסור על כך.

בישראל הוכח השבוע שלא כך הוא. הי- שילטון התגייס במלוא כוחו כדי לשבור, בכל האמצעים החוקיים והבלתי-חוקיים, שביחה פוליטית שערכו ישראלים ערביים נגד הפקעת אדמות בגליל.

התגובה הוכיחה שהדמוקרטיה הישרא- לית נעלמת, בהתקלה בתוצאות המדי- גיות הקולוניאליות שלה. ההסתדרות הסי-

הלוויית תאמם אפסטיה בשכם התלמידות השתוללו

רה את המסווה של גוף המגן על זכויות חבריי, בני שני העמים, והפכה בגלוי מכ- שיר לאומני לדיכוי שביחה. כל זרועות השילטון התגייסו לאותה משימה, כשכלי- התיקשורת ממלאים את תפקידם התעמו- רי לחי כשופר השילטון הקולוניאלי.

כל זה טיבעי מאד — במישטר קולוניא- לי. בינו לבין הדמוקרטיה אין ולא כלום.

השטחים המוחזקים

מוחה של אם

„חיא נפגעה מידי חיילים,“ טענו המפגינים — „חיא מתה ממחלה,“ טען

דובר צה"ל

בצהרי השבת האחרונה נערכה הלווייה יוצאת-דופן בבית-הקברות שליד בית- הספר לבנות, כרמל-חילו, בשכם. שירת-הלווייה, ובה מאות תלמידות בית-הספר וכמה שורות צעירים ומבוג- רים, נעצרה בשערי בית-הקברות, שבי- עירה העילית. הארון נישא על כתפיהם של צעירים זועקים, שאף לא הכירו את (החשך נעמוד 28)